

ve folkeafstemninger kan dog næppe iværksættes administrativt, dvs. alene efter beslutning af regeringen. Under hensyn til den politiske betydning, der vil knytte sig til en sådan afstemning, vil det være rimeligt at kræve lovhjemmel. Dette vil for øvrigt også være nødvendigt for at iværksætte det ydre apparat, som er nødvendigt til at gennemføre en folkeafstemning.«

I forfatningskommissionens bemærkninger til forslaget til (grundlovens) § 42 omtales spørgsmålet om vejledende folkeafstemninger ikke direkte. Der henvises om folkeafstemninger til et memorandum herom udarbejdet af Alf Ross. I dette memorandum, der er optaget som bilag til forfatningskommissionens betænkning, udtales om vejledende folkeafstemning, bl.a. følgende:

»Det frivillige referendum indtager en særstilling. Det lægger intet bånd på lovgivningsmagten, men udspringer netop af dennes eget ønske. Medens de andre former for folkeafstemning kan kaldes antiparlamentariske i den forstand, at de er udtryk for en vis mistillid til parlamentet og for ønsket om at stille dette under kontrol af folket, tjener det frivillige referendum derimod parlamentarismens interesser I tilfælde af en konflikt mellem regering og parlament (folketing) kan en appel til folket efter gældende forfatningsret i de fleste parlamentariske lande ske ved opløsning og nyvalg. Der kan imidlertid være tilfælde, hvor denne udvej ikke skønnes ønskelig, men hvor det anses for bedre at isolere konflikten til et ganske bestemt sagligt spørgsmål og alene forelægge dette for vælgerne.«

2. Regeringen har følgende kommentarer:

Beslutningen om et ja eller nej til EF-pakken er, som tilkendegivet af statsministeren i fremsættelsestalen til lovforslaget, en vidtrækkende og alvorlig beslutning. På den baggrund har regeringen besluttet sig til at søge folketingets tilslutning til at forelægge spørgsmålet for befolkningen.

Som det fremgår af justitsministeriets redegørelse, kan der uden for de tilfælde af folkeafstemning, der er fastsat i grundloven, alene afholdes *vejledende* folkeafstemning og kun med hjemmel i en lov herom. Det fremgår yderligere af redegørelsen fra justitsministeriet, at resultatet af den foreslåede folkeafstemning ikke vil være retligt bindende for

hverken regeringen eller folketinget. Dette udelukker imidlertid ikke regeringen eller folketingets medlemmer fra at indtage og tilkendegive det standpunkt, at de efter folkeafstemningen vil handle i overensstemmelse med resultatet af afstemningen.

Statsministeriet

Den 30. januar 1986

Spørgsmål 5 af 30. januar 1986:

»Hvis resultatet af folkeafstemningen bliver et »ja«, vil folketinget så få forelagt et lovforslag eller et beslutningsforslag til ratifikation, og hvad bliver titlen på forslaget?«

Svar:

Regeringen er foreløbig af den opfattelse, at fremgangsmåden bør være følgende:

Hele EF-pakken forelægges folketinget i et beslutningsforslag, således at folketingets samtykke i grundlovens forstand meddeles samlet.

Samtidigt forelægges et lovforslag om ændringerne i EF-traktaten, således at disse i lovsform kan optages i dansk ret.

De andre bestemmelser i pakken, nemlig vedrørende det politiske samarbejde (afsnit III) og de indledende bestemmelser om Det Europæiske Råd (afsnit I) skal ikke behandles på samme måde. Der er ingen grund til at disse bestemmelser gøres til dansk ret og optages i Lovtidende A.

Med hensyn til titlen på disse forslag til folketingsbeslutning og lov har regeringen endnu ikke lagt sig fast på noget. Det vil vel være naturligt, at de to titler udformes, så det bliver klart, at de begge vedrører EF-forhandlingsresultatet (pakken) og således, at det præciseres, at loven kun vedrører de kommunautære traktater.

Dette er Danmarks interne procedure, sådan som regeringen ser det. Det er klart, at på det folkeretlige plan vil der blive tale om én ratifikation. Pakken vil blive ratificeret ved ét ratifikationsinstrument, som altså efter de aftalte regler vil skulle deponeres hos den italienske regering.

Statsministeriet

Den 30. januar 1986